

DECLARACIÓ DE SANTA COLOMA DE GRAMENET Dilluns 29 d'octubre de 2012

Estimades amigues i amics, moltes gràcies per ser aquí

Hem fet junts un llarg camí, des que, l'any 1961 cinc emprenedors van fundar Òmnium Cultural, el mateix any que, juntament amb la nostra associació, naixien Cavall Fort, Edigsa i Edicions 62 i se celebrava el primer concert dels setze jutges. 1961 va marcar, d'alguna manera, l'inici de la represa catalana, després d'una postguerra llarguíssima i de la decepció de què el final de la II Guerra Mundial no suposés cap canvi a la dictadura que estava practicant un intent de genocidi cultural al nostre país. Agafàvem el testimoni de l'exili en el combat per la nostra supervivència. Per això sempre serem deutors de la generació que va reprendre la lluita per la cultura i la llengua catalana en unes condicions amargues, desoladores i difícilíssimes. Sense la seva tasca i l'esperança que hi van posar, avui, senzillament, no seríem aquí.

Sí. Hem fet un llarg camí junts. També, des que l'any 1983, fa gairebé 30 anys, precisament aquí, a Santa Coloma de Gramenet, s'iniciés la immersió lingüística en 19 escoles públiques, per expressa petició dels pares i mares, veïns d'aquesta ciutat, la gran majoria dels quals no tenia el català com a llengua pròpia. Òmnium havia treballat des de feia anys, a través de la Delegació d'Ensenyament Català, per la recuperació de la llengua a les escoles, decantant-se per l'ús del català com a llengua vehicular de l'ensenyament i com a eina de cohesió social. Per fi, tots els nens i nenes catalans compartien un mateix projecte. Per fi, el somni de ser un sol poble es podia fer realitat.

Certament, hem fet un llarg camí junts. Un camí que va portar-nos, fa dos anys, el 10 de juliol de 2010, a manifestar-nos amb el lema "Som una nació, nosaltres decidim", no tant per un Estatut d'autonomia retallat i mutilat pel Tribunal Constitucional espanyol, sinó per la dignitat i voluntat del poble de Catalunya, per la democràcia i pel respecte a la nostra veu i a la nostra paraula.

1961, cultura; 1983, llengua; 2010, país. Tres dates d'algunes cruïlles clau en el camí que venim fent i el lema que presideix la nostra raó de ser, cultura, llengua i país.

I, tanmateix, ara ens queda recórrer un nou tram del camí, potser el més important de la nostra història, el que han somniat generacions de catalans abans de nosaltres, el que representarà el camí de tornada a casa. El camí de la nostra llibertat, el de ser qui som, un poble lliure d'Europa. Per això, en aquest nou i emocionant moment fundacional, Òmnium Cultural dedicarà tots els seus esforços, tota la seva energia, tota la seva experiència, a fer-ho possible: a construir un nou Estat d'Europa.

Pensem que el projecte polític de la independència de Catalunya en el marc europeu és avui l'únic capaç de fer de palanca a l'ambició d'un país. Un projecte que ens ha de permetre treballar de veritat per la igualtat d'oportunitats dels ciutadans, i que ha de garantir drets bàsics com l'educació, la sanitat, l'habitatge digne o el treball. Volem ser un estat per poder exercir millor la solidaritat interna i externa, tant amb les persones més desfavorides de la nostra societat com amb els pobles del nostre entorn i d'arreu del món. Per nosaltres, voler un estat propi és voler un país socialment més just i pròsper. I, encara, n'estem convençuts, és també l'únic projecte per modelar una societat més

creativa i avançada, que provoqui l'esclat d'energia que necessita la nostra cultura, que faci vibrar la corda que mou l'ànima d'una comunitat.

No hi ha marxa enrere en el camí, i menys en el camí de la llibertat.

Després de la històrica manifestació de l'11 de setembre d'aquest any, la majoria dels diputats del Parlament van aprovar una resolució que els compromet a convocar un referèndum en la pròxima legislatura per decidir el futur de Catalunya. Si els resultats electorals avalen aquesta opció, la que representen aquests partits, la consulta s'haurà de celebrar. En aplicació d'un principi democràtic bàsic. Per pur convenciment democràtic. Decidir democràticament qualsevol opció social o nacional no comporta cap fractura. És la manera més raonable que ha trobat l'ésser humà al llarg de la història per resoldre les diferències. Per encarrilar civilitzadament les opcions que se li plantegen a cada moment. Òmnium Cultural demana un referèndum d'autodeterminació perquè damunt de qualsevol altra consideració cal que prevalgui el dret de les nacions a decidir com s'han d'organitzar políticament. Encara més, Òmnium Cultural pren posició en aquest debat social i es declara partidària d'un estat per a Catalunya dins d'Europa. S'han exhaurit totes les altres opcions. En nom de la legalitat constitucional, les autoritats de l'Estat espanyol han sotmès aquest país a unes condicions que l'asfixien econòmicament i que el neguen nacionalment.

Per a això treballarem. I ho farem posant de manifest el nostre compromís europeu. Catalunya no s'entén sense Europa, però Europa tampoc no s'entendria sense Catalunya. Venim de lluny, de Ramon Llull, d'Ausiàs March, d'Isabel de Villena, de Joan Lluís Vives, d'Antoni Gaudí, de Pompeu Fabra, de Pau Casals, de Josep Trueta, de Mercè Rodoreda, de Joan Fuster, de Maria Àngels Anglada, de Paco Candel. Venim d'un vell país d'Europa.

Benvolgudes, benvolguts. Aquest darrer tram del camí que ens falta per assolir la plenitud nacional de Catalunya l'hem de fer plegats. Volem construir aquest nou estat europeu amb tothom, volem portar el debat sobre el nou país que tindrem a tots els carrers i places dels nostres pobles i ciutats. I ho volem fer amb tothom, tingui l'origen que tingui, parli la llengua que parli, perquè la força d'aquest procés d'alliberament nacional rau en la seva profunda radicalitat democràtica, en la participació de tots i totes, en fer-ho de la manera més inclusiva possible, enfortint encara més la cohesió social, que és l'ADN del país. Perquè, per a nosaltres, estat propi vol dir convivència, pluralitat i inclusió.

Ens enfrontarem junts a la por i als que, emparant-se en ella, pretenen posar obstacles a la democràcia i senzillament volen enfrontar la societat. Vencerem junts la por, perquè la democràcia i la llibertat mai no podran ser derrotades per la por. I ens dirigirem especialment a tots els qui es miren aquest procés des de la reticència o fins i tot des de l'hostilitat. Cal convèncer amb arguments raonables els indiferents, tranquil·litzar totes les inquietuds i aquietar les hostilitats. Aquesta és la funció d'Òmnium. Falcar amb seguretat cada nou avenç. Òmnium Cultural té una immensa feina i una enorme responsabilitat social i nacional. L'exercirem, no tingueu cap dubte que l'exercirem.

Llengua, cultura i país. Aquest continua essent el nostre repte, també en aquest nou objectiu. I amb modèstia, però amb tota la legitimitat que ens donen els nostres 51 anys al servei de Catalunya, orientarem tota la nostra activitat a debatre, construir, imaginar, connectar, apropar, conciliar i repensar, la llengua, la cultura i la identitat del nou estat, tot

enfortint la cohesió social del nostre poble. I a contribuir, també, fins on puguem, tan lluny fins on ens sigui possible, a internacionalitzar la nostra causa, convençuts que és en el tauler de joc del món on Catalunya es juga el seu futur.

Amigues i amics, estem a punt, preparats. El país ha madurat i Òmnium ha madurat amb el país. No som uns ingenus i sabem que aquest tram del camí serà enormement difícil. I tanmateix, ¿existeix a Catalunya un projecte més apassionant que el de participar en la construcció del nostre futur en llibertat? ¿Hi ha cap moviment que no sigui l'independentista que avui pugui generar un big bang creatiu que transformi el nostre país com va fer-ho el catalanisme fa un segle? I, encara, ¿podrem continuar essent catalans si no tenim un estat que ens empari?

Per això, aquí, a Santa Coloma de Gramenet, refermem el nostre compromís amb el país, amb la llengua i la cultura catalanes, les mateixes que ens uneixen als territoris germans de les Illes Balears, el País Valencià, Andorra, l'Alguer, la Franja i la Catalunya del Nord.

Però, com hem dit, volem fer un pas més en el moment històric que estem vivint. El compromís que prenem avui, el volem concretar en quatre punts:

1. Ens comprometem a fer tot el possible perquè a Catalunya no hi hagi ni un sol ciutadà que, amb dades i arguments, no pugui prendre una decisió, lliurement, sobre la conveniència o no de tenir un estat propi. En aquest sentit, a banda d'orientar la nostra activitat del dia a dia a la consecució d'aquest objectiu, impulsarem un argumentari per donar resposta a les qüestions principals i més bàsiques que davant d'aquest procés es pregunten els ciutadans; I, d'altra banda, impulsarem un Congrés per l'estat propi que ens permeti recollir, ordenar i generar discurs, amb l'objectiu de proporcionar una guia que doni respostes documentades i solvents per estructurar aquest projecte en tots els àmbits possibles: internacional, economia, infraestructures, estat del benestar, llengua, educació, cultura, comunicació i regeneració democràtica.
2. Demanem als partits polítics que van assumir al Parlament l'enorme responsabilitat de convocar un referèndum que incloguin aquest compromís en els seus programes electorals. Que tothom pugui saber aquesta vegada la transcendència que tindrà el seu vot en el futur immediat de Catalunya. Cada vot comptarà. I cal que els partits que avalen la convocatòria d'un referèndum obtinguin una amplíssima majoria.
3. Sabem que el procés que ens durà a la celebració del referèndum no serà fàcil. Que les institucions espanyoles ens posaran totes les traves i miraran d'impedir que el poble català pugui exercir el seu legítim dret a l'autodeterminació. Però les ànsies de decidir del poble català han de ser respectades per damunt de tot. Per això demanem solemnement als diputats i diputades que formaran el Parlament de la X Legislatura que assumeixin el seu càrrec conscients que aquesta ha de ser la darrera legislatura d'un Parlament autònic. Està en joc la llibertat i la democràcia i Òmnium les defensarà amb totes les seves forces.
4. Finalment, si afirmem que volem un estat és perquè volem un país millor per a tothom. I volem contribuir-hi amb un projecte sòlid i integral, on la cultura i la

llengua catalanes en siguin part essencial. La llengua catalana és la nostra raó de ser i tenim com objectiu la seva plena normalització. El català és la llengua pròpia del país i ha de ser la llengua de cohesió, un paper que l'occità ha de jugar a la Val d'Aran. No hem d'oblidar, però, que la llengua castellana és patrimoni cultural del país i que la diversitat lingüística i el coneixement de llengües és un valor de futur. Volem fer-ho bé i aprofitar l'oportunitat més gran que mai ha tingut Catalunya, des que va perdre lleis i llibertats per injust dret de conquesta, per construir un país millor per a tothom. Demanem i exigim compromís, eficàcia i rigor.

En una entrevista que van fer-li a Joan Solà, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes el 2009, va dir "tots els catalans haurien de passar de ser contempladors a constructors de la Pàtria". És justament això: volem que tots els catalans i catalanes construïm el nou Estat d'Europa que, n'estem convençuts, tindrem ben aviat.

Amb tota la solemnitat del moment, amb l'emoció que dóna el camí que hem fet junts, amb l'esperança que tenim en encarar el nou tram que ens falta, serenament, joiosament, des d'Òmnium Cultural, treballarem fermament en aquest projecte il·lusionador. Fem una crida a totes les entitats i ciutadans perquè ens acompanyin en aquest anhel i perquè s'impliquin i prenguin partit en la consecució d'aquest gran objectiu que és viure sense tuteles ni coaccions. Perquè senzillament volem poder respirar amb dignitat i viure en llibertat, com qualsevol altre poble d'Europa. Visca Catalunya Lliure!